

Četli jste zde vyznání víry a výhled do budoucna; s obojím ovšem těžko se přítí. Ale je tu i jakýsi obraz přítomnosti, a k tomu poznamenávám: nejenže dnešní přeměna světa a společnosti se mi nezdá tak svatá, povznášející a tak docela vniterná, ale nevidím ani dnešní stav umění tak jednoznačně vytčen jako pisatel Předobrazů. Ano, je možno zjednodušit si ten poněkud složitý obraz dnešního umění rozdělením na směry „včerejší“ a „zítřejší“; ale toto rozdělení je umělé a libovolné. V umění se spojuje včerejšek se zítřkem příliš hluboce a skrytě, než aby naše příležitostná dělidla byla něčím více než povrchoým roztříděním. — Mluvíme o umění; nejde tu o řád světa a řád světa nám také k ničemu nepomůže; mluvmé raději o řádu v malířství. A v tom ohledu je, myslím, pramálo „překonáno“ v řádu, který přejímáme z dnešního stavu umění. Požadavek formální čistoty, skladnosti a prostorové harmonie zůstává nadále úkolem dobrého dělníka umění, který je zároveň dobrým dělníkem vývoje. A v těchto hodnotách malířské práce zůstává nadále veliká a příkladná mravní hodnota moderního malířství.

(Musaion II, jaro 1921)

V Brně ustavilo se právě sdružení mladých moravských spisovatelů. Skutečnost, že se to stalo přímo před chystanou reorganizací Kola moravských spisovatelů, mohla by dát látku k mnohým dohadům, pověstem a legendám. Odtud těchto několik poznámek informativních.

Předně prohlašujeme otevřeně, že nechceme tvořit nějakou novou literární školu, která by si dala honem jméno, vypracovala program, formulku a žádala na svých členech, aby je naplňovali. Sledovali jsme pozorně vývoj francouzské literatury v posledních desetiletích a jsme přesvědčeni, že každá literární škola je v samé své podstatě absurdní, poněvadž program splňuje opravdově jen zakladatel, kdežto ostatní — chtějí-li to činit — mrzačí svou duši a tvoří díla polovičatá, která nemají vnitřního tepla samostatně rozdychtěné a probíjející se duše. My však si chceme zachovat zcela volné ruce, nechceme procesu, jímž bude každý realizovat sebe v básnickém díle, rušit nějakým vnějším programem, který by byl jistě kompromisem a nevyhovoval by tudíž plně žádnému ze sdružených osobností.

Přesto však cítíme nutnost sdružit se. Souvisí to hlavně s psychologií nové doby, již plní chaos vnější i vnitřní. Nové záhady, problémy, nový duchový obsah plní duši evropského lidstva. Jsou tu všude podmínky nového krystalizování lidské duše, světového názoru, základních vztahů ke světu, vesmíru, absolutnu. V této přechodné době sdružujeme se my mladí,